

СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА И ОПОВЕСТЯВАНЕ

Към годишния консолидиран финансов отчет на "Добруджа холдинг" АД гр.Добрич за 2007 г.

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

ДОБРУДЖА ХОЛДИНГ АД е търговско дружество, регистрирано в Република България и със седалище и адрес на управление гр. Добрич, бул"25 Септември" 43

Съдебната регистрация на дружеството е от 25.10.1996 г., решение №1510/1996 г. на Добричкия окръжен съд.

1.1. Собственост и управление

ДОБРУДЖА ХОЛДИНГ АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 31.12.2007 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

	%
Физически лица	58.73
Други юридически лица	18.97
Институт по развитието АД	13.92
Каварна инвест АД	8.38

ДОБРУДЖА ХОЛДИНГ АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от петима членове както следва:

Георги Атанасов Желев	Председател
Георги Недялков Георгиев	Член
Тошко Иванов Муцанкиев	Член
Стефан Вълчев Стефанов	Член
Орлин Павлов Матев	Член

Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор Тошко Иванов Муцанкиев.

Към 31.12.2007 г. средно-списъчният състав на персонала в дружеството е 1 работник и служител (31.12.2006 г.: 1).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството включва следните видове операции и сделки:

- Придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества;
- Придобиване, управление и продажба на облигации.
- Придобиване, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензии за използване на патенти на дружества, в които дружеството участва.
- Финансиране на дружества, в които дружеството участва.
- Осъществяване по надлежния законов ред на производството и търговията на всякакъв вид стоки и извършване на всякакви услуги, за които няма законова възбрана, при спазване на специалния нормативен ред за тяхното извършване и други дейности разрешени от закона.

1.3. Дъщерни дружества на “Добруджа холдинг” АД включени в консолидирания финансов отчет за 2007 година

1. “Технострой инженеринг” АД – седалище гр. Добрич, бул. “25-ти Септември” 43. Капитал 39665 обикновени поименни акции с 1.30 лв. номинал всяка. Основен предмет на дейност – производствено-стопанска, проектиране, изграждане, оборудване на обекти, отдаване под наем. Дял на притежаваните акции от капитала – 51.02%.

2. “Федерална служба за безопасност” ООД – седалище гр. Добрич, бул. “25-ти Септември” 43. Капитал – 5000 лв. Разпределен в 500 дяла по 10 лв. Номина всеки. Основен предмет на дейност – комплексно обезопасяване на обекти и дейности, охрана на хора и информационна безопасност. Дял на притежаваните акции – 60%.

3. “Служба за финансово-счетоводно съпровождане” ООД – седалище гр. Добрич, бул. “25-ти Септември” 43. Капитал – 8000 лв. Разпределен в 800 дяла по 10 лева номинал всеки. Основен предмет на дейност – предоставяне на физически и юридически лица, счетоводни и консултански услуги. Дял на притежаваните акции – 90 %.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1.База за изготвяне на годишния финансов отчет

Годишният финансов отчет на “ДОБРУДЖА ХОЛДИНГ” АД включва следната нормативна база:

- Закона за счетоводството в сила от 01.01.2002 година , изменен и допълнен от 01.01.2007 година.
- Международните стандарти за финансови отчети (МСФО).

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), които са уместни за неговата дейност. От възприемането на новите или ревизирани стандарти не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен в разширяването на оповестяванията. Към датата на изготвянето на този годишен финансов отчет сме се съобразили с промените в МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания и допълнителното изменение на МСС 1 Представяне на финансовите отчети – Оповестявания на капитала в сила от 1.01.2007 г.

Дружеството е изготвило своя встъпителен баланс по МСФО на 1.01.2002г., която дата е приета за дата на преминаване към МСФО.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лева (BGN). Данните в годишния финансов отчет са представени в хиляди лева.

Представянето на годишния финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансово отчитане изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на годишния финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

2.2. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този годишен финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се преизчисляват, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.3. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута на представяне на годишния финансов отчет на дружеството е българският лев.

2.4. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените услуги .

2.5. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите приходи и разходи се включват в отчета за доходите, когато възникнат, като се посочват нетно и се състоят от: лихвени приходи и разходи, свързани с предоставени и получени заеми, както и такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции .

2.6. Имоти, машини и оборудване

Имотите машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване(себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., а за 2008 година – 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преоценка на имотите, машините и оборудването да се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може да се извършва по-често.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност за всички дълготрайни материални активи е увеличен до 50 години поради факта, че през течение на годината много малко време са използвани. Новозакупените климатици са зачислени със срок на годност – 7 години. Срокът за годност за счетоводни цели е еднакъв със срока за годност за данъчни цели. Поради увеличената използваемост на автомобилите срокът на годност за 2008 година се определя на 5 години.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за доходите, освен ако за дадения актив не е формиран преоценен резерв.

Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер, и надвишението се включва като разход в отчета за доходите.

2.7. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във годишния финансов отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 50 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за доходите.

2.8. Инвестиции в дъщерни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни дружества, са представени във годишния финансов отчет по себестойност поради това, че инвестициите в дъщерни дружества в повечето случаи не се търгуват на фондови борси. Това обстоятелство не дава възможност да се осигурят котировки на пазарни цени на активен пазар, които да изразяват достатъчно достоверно справедливата стойност на тези акции. Също така бъдещото функциониране на част от тези дружества е свързано с определени несигурности, за да могат да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други оценъчни методи.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се отразява в отчета за доходите.

2.9. Търговски и други вземания

Търговските вземания са представени по стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят.

2.10. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки .

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно ;

- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност се включват в оперативна дейност;

2.11. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.12. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси са представени по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за доходите като финансови приходи или разходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

2.13. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за пенсионно, здравно и срещу безработица осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в

съотношение, което се променя ежегодно и е определено с осигурителния кодекс. Общият размер на вноската за задължително държавно обществено осигуряване, за безработица и за здравно осигуряване за 2007 г. възлиза на:

- работещите при условията на трета категория труд до 01.10.2007 година – 35.5% и от 01.10.2007 година - 32.5 % (разпределено в съотношение работодател/осигурено лице 65:35). През 2008 г. размерът на вноската е – 32.5%, при съотношение работодател: осигурено лице – 60:40.

От 1.01.2006 г. работодателите имат задължение за заплащане на осигурителна вноска за фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" в размер на 0.5 %.

Осигурителните и пенсионни схеми (планове), прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с твърдо определени вноски.

Работодателят има задължение да изплати съответните обезщетения съгласно разпоредбите на Кодекса на труда при прекратяване на трудовия договор.

След изплащането на посочените обезщетения за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск.

2.14. Акционерен капитал и резерви

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да формира и резерв "**фонд Резервен**", като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);

- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

2.15. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството

Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

На всяка дата на баланса ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема (над 25%) или преустановяване дейността на дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за по-продължителен период от време (над три години), както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания основен акционерен капитал. В тези случаи за оценката на инвестициите в дъщерните дружества се преценяват и измерват икономическите изгоди, които дружеството получава от тези инвестиции било пряко, чрез доходите от участието в тях, било косвено, чрез използването на техните вътрешносъздадени търговски марки и генерираните от тези марки обеми приходи, осигуряване на позиции на чуждестранни пазари (разработване и запазване) и пр. На база на тази комплексна преценка, потвърждаваща наличие на условия за обезценка се прави обезценка на същата в отчета за доходите до размера на нейната възстановима стойност .

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на вземането се признава в отчета за доходите като загуба от обезценка . При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им. При наличие на висока несигурност относно събираемостта на вземанията се прави преценка каква част от тях е обезпечена (залог, ипотека) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо реализиране на обезпечението). Вземанията или част от тях, за които ръководството преценява, че съществува достатъчно висока несигурност за събирането им се обезценяват на 100 % .

КОНСОЛИДАЦИОННИ ПРОЦЕДУРИ

Консолидираният баланс и отчетите към него обобщават информацията от балансите и отчетите на изброените в т. 1.3 дружества.

Извършено е обединяване на счетоводните отчети на дъщерните предприятия и самостоятелния отчет на предприятието – майка ред по ред на активите, пасивите, приходите, разходите, собствения капитал и паричните потоци.

За да се представят като отчети на едно предприятие, от сводяните счетоводни баланси и отчети за доходите се елиминират :

- балансовата стойност на инвестицията на предприятието майка във всяко едно от дъщерните предприятия в размер на 18 х.лв.;
- делът на капитала на предприятието майка в капитала на всяко едно от дъщерните предприятия;
- вътрешногруповите салда, сделки, приходи и разходи

От отчета за доходите са елиминирани сделки и произтичащите от тях разходи и продажби в размер на 13 х.лв.

От отчета за паричния поток са елиминирани вътрешногрупови операции и сделки 12х.лв.

При консолидацията е спазено изискването финансовите отчети на всички предприятия които са включени в консолидирания отчет, да са съставени към една и съща дата 31.12.2007 година

При изготвянето на своите финансови отчети, дъщерните предприятия прилагат счетоводната политика на предприятието майка.

При изготвянето на консолидирания финансов отчет за доходите е определен делът на малцинственото участие на печалбите и загубите на дъщерните предприятия за отчетния период, което за 2007 година е 18 х.лв.

Съставител:

/Ж.Костадинова/

Изпълнителен директор

/Т.Муцанкиев/